

Meer dan alleen een richtlijn

I. Staal · R. Bannink · M. M. Boere-Boonekamp · B. S. Sterkenburg

Published online: 17 July 2017

© Bohn Stafleu van Loghum, onderdeel van Springer Media B.V. 2017

In dit themanummer is aandacht voor het gebruik van richtlijnen binnen de jeugdgezondheidszorg (JGZ). Sinds het vorige themanummer over JGZ en richtlijnen in 2013 heeft de sector niet stil gezeten. Professionals kunnen nu gebruik maken van 28 op de JGZ toegespitste richtlijnen in Nederland (zie www.jgzrichtlijnen.nl) en van 8 JGZ-standaarden voor schoolgaande kinderen in Vlaanderen (www.vwvj.be).

In deze editie komen recent uitgekomen richtlijnen aan bod. Bij elke richtlijn worden de kernelementen en de relevantie van het thema voor de JGZ toegelicht. Daarnaast schetst een aantal artikelen een beeld van de wereld achter JGZ-richtlijnen. Wat komt er bijvoorbeeld allemaal kijken bij de ontwikkeling van een JGZ-richtlijn? Wat is er nodig om als professional optimaal te werken met deze richtlijnen? En hoe combineer je als professional het werken met richtlijnen met de eigen professionele autonomie en identiteit? De JGZ heeft hier al veel kennis over opgebouwd. Met landelijke initiatieven, zoals het programma 'Richtlijnen jeugdgezondheidszorg 2013–2018' van ZonMw en ondersteunende implementatie-activiteiten vanuit het Nederlands Centrum Jeugdgezondheid (NCJ), ontstaat structuur in het werken met richtlijnen. Daar-

naast werken professionals, managers en beleid samen om richtlijnen te verweven met actuele ontwikkelingen en protocollen op regionaal niveau. Zo blijft een richtlijn niet een op zichzelf staand product, maar wordt het onderdeel van het JGZ-dienstenpakket.

De JGZ staat niet alleen in de wereld van richtlijnontwikkeling en -implementatie. Uitdagingen en innovaties worden uitgewisseld met uiteenlopende disciplines. Hieruit ontstaan steeds meer gezamenlijke producten, zoals samenwerkingsafspraken (landelijk en lokaal) om de zorg voor ouders en jeugdigen te verbeteren. Samenwerken met andere beroepsgroepen, zoals de jeugdhulp en jeugdbescherming, brengt nieuwe kansen met zich mee. Zo creëren we ruimte om richtlijnen te verbinden en van elkaar te leren.

Een richtlijn is succesvol als een balans tussen 'weten wat werkt' en 'aansluiten op de praktijk' is bereikt. Vlaanderen en Nederland kennen nu beiden een richtlijn Gehoor die is gebaseerd op bevindingen uit wetenschappelijk onderzoek, maar gekaderd naar de behoefte van de Vlaamse en Nederlandse praktijk. De inrichting van de JGZ, actuele ontwikkelingen en behoeften van ouders, jeugdigen en professionals uit elk land zijn bepalend voor de uiteindelijke richting. Dit toont het belang van goede input van het veld bij richtlijnontwikkeling. Zonder deze input zal een richtlijn niet goed aansluiten op wat er echt speelt in de praktijk en wordt het geen veldnorm.

We hoeven niet langer het wiel opnieuw uit te vinden om een goede richtlijn te ontwikkelen en implementeren. Door te leren van ervaringen uit de afgelopen decennia en door een kijkje te nemen in de keuken van andere (internationale) sectoren maken we de JGZ-richtlijnen toekomstbestendig!

Ingrid Staal, Rienke Bannink, Magda Boere-Boonekamp, Bronwynn Sterkenburg

I. Staal
GGD Zeeland, Goes, Nederland

R. Bannink
Afdeling Beleid & Expertise, CJG Rijnmond, Rotterdam, Nederland

M. M. Boere-Boonekamp (✉)
Universiteit Twente, Enschede, Nederland
m.m.boere-boonekamp@utwente.nl

B. S. Sterkenburg
Nederlands Centrum Jeugdgezondheid (NCJ), Utrecht, Nederland

